

3 שמואל אמר: באו עשרה בני אדם וישבו לפניו, אמר
[יחזקאל] להן: חזרו בתשובה.

אמרו לו: עבד שמכרו רבו, ואשה שגרשה בעלה, כלום יש
לזה על זה כלום?

אמר לו הקדוש ברוך הוא לנביא: לך אמור להן... גלוי וידוע
לפני מי שאמר והיה העולם שעתידין ישראל לומר כך,
לפיכך הקדים הקדוש ברוך הוא וקראו [לנבוכדנצר מלך
בבל] עבדו [שנאמר: "נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עֶבְדִּי" (ירמיהו
מ"ג, י)].

עבד שקנה נכסים - עבד למי? נכסים למי?
(סנהדרין קה, ע"א)

4 עבד למי? נכסים למי - כלומר נבוכדנצר עבדי הוא וכל
מה שקנה - לי הוא, ועדיין לא יצאתם מרשותי.
(רש"י, שם)

5 (ט) מארבע רוחות באי הרוח - זהו רוח חיים... ומה
שאמר "ונתתי רוחי בכם" (פסוק יד), היא רוח השכל.

(יד) ונתתי רוחי בכם. רוחי - זהו רוח השכל. כי כיון שאמר
"ובהעלותי אתכם" (בפסוק יג), הרי רוח חיים אמור, כי לא
יתנועע אדם בלא רוח חיים. אם כן מה שאמר אחר כן
"ונתתי רוחי בכם" - על רוח השכל אמר; והבטיחם שיתן
בהם דעה בינה והשכל, ולא יחטאו עוד, כמו שיעדם גם כן,
ואמר: "כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם" (ירמיהו ל"א
, לג). (רד"ק)

6 הגלות היא קבר שבו נמצאות עצמות יבשות. ייתכן שיהיו
פה ושם קהילות פורחות ומשגשגות, עם ישראל בבבל
יעשה חיל, אבל הגוף הלאומי מת עם החורבן. העם נודה
ממשפחת העמים ולא נשארו מן המבנה הלאומי אלא
עצמות יבשות.

חזון העצמות היבשות הובן במשך אלפיים חמש מאות שנה
כמשל לתחיית העם ולקיובוץ הגלויות. אלא שמאז השואה
הפך המשל לממשות והמראה המצמרר של העצמות
היבשות נעשה חזון ריאלי ומוחשי ביותר. הבקעה מלאה
העצמות שנתגלתה לעיני הנביא היא בקעת אירופה. הנביא
עומד על עיי החורבות של קהילות ישראל, רואה את
האודים העשנים העולם ממשרפות אושוויץ וטרבלינקה,
והשאלה היא התחייה העצמות האלה?
(הרב יגאל אריאל, לב חדש, עמ' 293)

**ונתתי רוחי בכם וחייתם
והנחתי אתכם על אדמתכם
וידעתם כי אני ה'**

חזון העצמות היבשות

1 הִיִּתָּה עָלַי יַד ה' וַיִּצְאֵנִי בְרוּחַ ה' וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ
הַבְּקָעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת. ב וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב
סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת
מְאֹד. ג וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הַתְּחַיֶּינָה הָעֲצָמוֹת
הָאֵלֶּה וְאָמַר אֲדַנִּי ה' אַתָּה יַדְעָתָּ.

ד וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּבֵא עַל הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
הָעֲצָמוֹת הַיְבֻשׁוֹת שְׁמַעוּ דְבַר ה'. ה כֹּה אָמַר אֲדַנִּי ה'
לְעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בְּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם. ו
וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גְּדִים וְהֶעֱלֵתִי עֲלֵיכֶם בֶּשֶׂר וְקִרְמַתִּי עֲלֵיכֶם
עוֹר וְנָתַתִּי בְּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה'. ז
וְנִבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַיְהִי קוֹל כְּהִנְבְּאֵי וְהִנֵּה רַעַשׁ
וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל עֶצְמוֹ. ח וַרְאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם
גְּדִים וּבֶשֶׂר עָלָה וַיִּקְרָם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אִין
בָּהֶם.

ט וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּבֵא אֶל הַרוּחַ הַנְּבֵא בֶן אָדָם וְאָמַרְתָּ
אֶל הַרוּחַ כֹּה אָמַר אֲדַנִּי ה' מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ
וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וַיְחִיּוּ. י וְהִנְבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
וַתָּבֹא בָהֶם הַרוּחַ וַיְחִיּוּ וַיַּעֲמְדוּ עַל רַגְלֵיהֶם חֵיל גְּדוֹל
מְאֹד מְאֹד.

יא וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית
יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יְבֹשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה
תְּקוּמָתָנוּ נִגְזְרָנוּ לָנוּ. יב לִכֵּן הַנְּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה
אָמַר אֲדַנִּי ה' הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת קְבֻרוֹתֵיכֶם וְהֶעֱלֵיתִי
אֶתְכֶם מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבְּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֲדַמַּת
יִשְׂרָאֵל.
יג וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה' בְּפִתְחִי אֶת קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבְהֶעֱלֹתִי
אֶתְכֶם מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי. יד וְנָתַתִּי רוּחִי בְּכֶם וְחַיִּיתֶם
וְהִנְחֵתִי אֶתְכֶם עַל אֲדַמַּתְכֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי
וְעָשִׂיתִי נְאֻם ה'. (יחזקאל, ז')

2 רבי אליעזר אומר: מתים שהחיה יחזקאל עמדו על
רגליהם, ואמרו שירה ומתו...

רבי יהודה אומר: אמת משל היה...

רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: מתים שהחיה
יחזקאל עלו לארץ ישראל, ונשאו נשים והולידו בנים ובנות.
עמד רבי יהודה בן בתירא על רגליו ואמר: אני מבני בנייהם,
והללו תפילין שהניח לי אבי אבא מהם. (סנהדרין צב, ע"ב)